

Kevään aatto

*Tunnen,
aistin kevättruohon
kasvavan,
kun sen samettista pintaa
hiljaa kosketan.
Tuuli hellä poskeani
hyväilee.
Keväältä tuoksuen
tuo huhtikuinen puuska
kesää enteilee.*

*Omenapuiden lehvistössä
odottaen kesää,
linnut tekevät jo pesää.
Ilmassa soi ääni laulujen,
kun versoina musiikin
siementen,
tuliaisina etelästä,
maasta auringon.*

*Suljen silmät, aistin
auringon.
Tiedän, mitä kauneus on.
Olen suojassa sinisten
vuorten.
Värikehäitään ne lähettävät
vastapäiseen vuoreen
peilaten.
Vielä äsken siellä
näin huipun lumisen.*

*Ilma on aihe ihmeiden.
Kevät saapuu,
kun ukkoskuuro hiljainen.*

*Robert Smithdas
(suom. Leena Turunen)*

Kuukauden kasvo Oiva Maksimainen.
Oivasta lisää sivulla 11.

TUNTOSARVI

Toukokuu N:o 5/1990
16. vuosikerta

Julkaisija

Suomen Kuurosokeat ry.
Ilmestyy 11 kertaa vuodessa
iso- ja pistekirjoituksella.

Päätoimittaja

Leena Turunen

Toimittaja

Raili Karisaari

Toimitus, tilaukset ja osoitteenmuutokset

Mäkelänkatu 52 A
00510 Helsinki
Puhelin: 90-396 041
Pankki: KOP 101230-62057

Tilaushinta

Kuurosokeille lehti on maksuton.
Muut: 150 mk 12 kk

Sisällys

Pääkirjoitus	
Kulttuuripoliittinen ohjelma	2
Hyvät ystävät!	4
Ari Suutarila	
Mitä on hengellinen elämä?	5
...rakastan Sinua	6
Liikunnan iloa Kuortaneella .	8
Usko antaa voimia	10
Kuukauden kasvo:	
Oiva on onnellinen mies ..	11
Rakkautta ja lainvoimaa	12
Kutsu ystävät pizzalle	13
Ystävyys	
Onnen olemus	14
Ajankohtainen apuväline	
DA20 hälytinkeskus	15
Smithdas: Kevään aatto	16
Seuraava lehti ilmestyy 21.6.	

PÄÄKIRJOITUS

Kuurosokeiden kulttuuri- poliittinen ohjelma

YK:n peruskirjan mukaan kulttuurin pitää olla jokaisen ulottuvilla. Kuitenkin yhteiskunnan kulttuuritarjonta on hyvin harvan kuurosokean käytettävissä.

Radion ja television tuottamat ohjelmat eivät tavoita kuurosokeaa. Monille kuurosokeille olisi hyötyä selkokielistä ohjelmista, selkokielistä tekstityksestä sekä tulkinnasta viittomakielelle.

Selkokielineen, isotekstinen kirjallisuus, hidasaanitteet ja hitaasti viitotut videot toisivat monelle kuurosokealle vaihtelua. Ne antaisivat mahdollisuuksia henkisen vireen säilymiselle. Tämä poistaisi yksinäisyyttä ja eristäytyneisyyttä, joita kuurosokea usein kokee.

Kirjastojen pitää palvella myös kuurosokeita niin, että niiden valikoimissa on viittomakielistä ja selkokielistä kirjallisuutta, isokirjoitusta ja hidasaanitteita.

Pirkko Virtanen ja Sergei Sirotkin keskustelivat viittomakielellä.

Yhteiskunnan on tuotettava näitä kirjallisuuden lajeja kuurosokeiden käyttöön. Samoin on kehitettävä tietotekniikan käyttämisen mahdollisuuksia.

Kuurosokea joutuu kulttuuria harrastaessaan turvautumaan usein tulkin apuun. Yhteiskunnan pitää taata tulkien saatavuus. Kulttuuritilanteissa saatu tulkkiaapu ei saa vähentää muiden asioiden hoitoon tarvittavan tulkin saantia. Vammaispalvelulain vuonna 1994 voimaan tuleva 240 tulkintatunnin käyttöoikeus ei vielä takaa kuurosokealle mahdollisuutta tasavertaiseen kulttuuripalvelujen käyttöön.

Ongelmana on, että kosketeltavaa taidetta on vähän. Yhteiskunnan on tuettava myös muuta kuin visuaalista ja kuuloon perustuvaa taidetta. On korostettava myös muiden aistien hyväksikäyttöä.

Kuurosokeille on annettava mahdollisuus käyttää omaa luovuuttaan. Teatterin ja näytelmien tekeminen kiinnostaa. Puuttuu vain ohjaajia ja vetäjiä.

Myös käsillä tehtävän taiteen tekemiseen tarvitaan rohkeita ihmisiä, jotka kannustavat, ohjaavat ja vahvistavat kuurosokean minäkuvaa. ■

Pirkko Virtanen

Hyvät ystävät!

Minun työni yhdistyksen puheenjohtajana jatkuu. Viides työvuosi alkoi hyvin. Olin oppimassa, miten kirjoitetaan selkokieltä.

Ihminen tarvitsee tietoa. Meille kaikille on tärkeää ymmärtää asiat, joita luemme. Selkokieli on hyvää suomenkieltä. Lauseet ovat lyhyet, sanat tuttuja.

Säännöt määräävät toiminnasta

Vuosikokouksemme hyväksyi esityksen sääntömuutoksesta. Yhdistyksen säännöt määräävät, miten asioita on hoidettava. Sinun on hyvä oppia säännöt.

Silloin tiedät paremmin, mitä yhdistyksessä tehdään ja minkä vuoksi tehdään. Sinun on helppo toimia, kun osaat asiat. Mietimme, miten koulutusta voi järjestää. Myös kerhoissa kävijät voivat miettiä niitä asioita.

Toimikunnat auttavat

Johtokunta on asettanut apuväline- ja lehtitoimikunnat. Niiden tehtävänä on miettiä, miten tiedon saantia ja tiedon levittämistä pitää kehittää.

Apuvälineitä tarvitaan lehtien lukemiseen. Lukemista pitää saada enemmän.

Lehtien tasoa parannetaan. Sinä voit auttaa meitä. Sinun hyvä ideasi ja keksintösi voivat olla hyvä apu. Kirjoita, soita, tule käymään.

Kuka on kuurosokea?

Kuulonäkövammaisen on henkilö, jolla on kuulo- ja näkövamma yhdistelmä. Joku on kuuro ja näkee vähän. On lapsia, joilla on syntymästä asti monta vammaa.

Toiset menettävät kuulonsa ja näkönsä onnettomuudessa. Joku sairastuu lapsena, joku vasta aikuisena. Jokaisen vammat ovat erilaiset. Joku oppii puhumaan suomenkieltä. Toinen oppii viittomaan lapsesta asti.

Toisella on paljon sanoja, toisella vain vähän viittomia. Joku käyttää tulkkia ja toinen ei. Joku tahtoo lukea pisteitä; toinen ei halua oppia niitä.

He kaikki ovat kuurosokeita — kuulonäkövammaisia. Meidän on opittava hyväksymään erilaiset vammat. Hyväksymään se, että emme voi niille mitään.. Voimme auttaa toisiamme kasvamaan ihmisinä.

Nauti keväästä ja kesästä. Haistele tuulta ja aurinkoa. Hei taas ■

Pirkko Virtanen

Ari Suutarla:

Mitä on hengellinen elämä?

Tammikuun lopulla päätoimittaja Leena Turunen soitti minulle. Hän kertoi terveisiä kuurosokeiden leiriltä Vaiviosta. Siellä oli esitetty kysymyksiä ”Kirkon ikkunaan”.

Mitä on omatunto?

— Kaikilla ihmisillä on omatunto. Se on sisäinen ääni. Se kertoo ihmiselle, mikä on oikein ja mikä väärin.

Mitä tarkoittaa sana hengellinen?

— Hengellinen on uskonnollinen sana. Se tarkoittaa ihmisen sisäistä maailmankatsomusta. Hengelliset asiat ovat tekemisissä ihmisen sielun kanssa. Usein hengellisiä asioita on vaikea erottaa maallisista asioista.

Ovatko vammat ja sairaudet syntien seurausta?

— Kristillisen uskon mukaan ne eivät ole synnin seurausta. Ne ovat osa ihmisen elämää. Ihminen syntyy ja kuolee aikanaan.

Synti — mitä sillä tarkoitetaan?

— Synti on vaikea selittää. Se joka tapauksessa erottaa ihmisen jumalasta. Synti on pahan valtaa. Synti on vahvempi kuin ihminen. Raamatun mukaan Jumala on lähettänyt poikansa Jeesuksen Kristuksen sovittamaan ihmisten synnit. Ihminen voi uskoa syntien anteeksi saamisen. Vaikka synti erottaa ihmistä Jumalasta, Kristus yhdistää ihmisen ja Jumalan.

Mitä Raamatussa sanotaan rukouksen voimasta?

— Raamattu sanoo, että Jumala kuulee rukoukset. Kuitenkaan Jumala ei aina vastaa rukouksiin sillä tavalla, kuin ihminen toivoo.

Minusta Jeesus on opettanut parhaan rukouksen. Se on Isä meidän -rukous. Siinä rukoillaan muun muassa: ”Tapahtukoon sinun tahtosi”. Minä uskon, että Jumalan tahto ihmistä kohtaan on hyvä tahto.

Mitä tarkoitetaan synninpäästöllä ja ripillä?

— Rippi on ihmisen sydämen puhetta Jumalalle. Jos jokin paha sana, ajatus tai teko painaa omaatuntoa, sen voi tunnustaa jumalalle.

Kristuksen sovitus työn tähden ihminen voi uskoa syntinsä anteeksi eli synninpäästön. Samalla ihminen voi pyytää voimaa, ettei enää lankeaisi samaan pahuuteen.

— Raamattu on antanut mahdollisuuden ripittäytyä myös toiselle kristitylle. Rippi eli puhuminen toiselle helpottaa. ■

Valokuvaajan ei tarvinnut houkutella hymyä esiin.

”Halusin vain sanoa, että rakastan Sinua”

Sari Isakssonin kesäloma vuonna 1988 oli sellainen, josta moni tyttö näkee unta. Uusi maa, vieraita, jännittäviä ihmisiä. Ja äkkiä joukosta erottuvat tummat silmät, kihara tukka ja aurinkoinen hymy. Oliko se rakkautta ensi silmäyksellä?

Kahden viikon kuluttua Sari palasi matkalta kotiin. Postin seassa oli kortti, jossa egyptiläinen Ahmed Ali sanoi rakastavansa Saria.

Sarin ja Ahmedin romanttinen tarina alkoi itävaltalaisessa pikkukaupungissa. Sari matkusti sinne ystävänsä kanssa. Yhtenä iltana tytöt päättivät mennä discoon tanssimaan. Tummasilmä Ahmed näki kädestä käteen viittomista ja päätti ottaa selvää, mitä tytöt puhuivat. Ensimmäinen yhteinen ilta oli alkanut.

Kesällä 89 Sari ja Ahmed vihittiin islamilaiseen tapaan. Siviilivihkiminen tapahtui sitten Suomessa puoli vuotta myöhemmin.

Kihlaus on sopimus

Islamilainen ei mene julkisesti kihloihin. Kihlaus on vain yhteinen sopimus. Vanha tapa on, että vanhemmat päättävät lastensa avioliitosta. Nykyisin nuoret tekevät päätökset itse.

Vanhan suomalaisen tavan mukaan Ahmed Ali pyysi Sarin vanhemmilta lupaa avioliitolle. Koska Ahmed ei voinut matkustaa Suomeen, hän pyysi lupaa kirjeessä.

Lomamatka muuttuu häämatkaksi

Kesällä 1989 Sari matkusti Itävaltaan yhteisten ystävien häihin. Vanha egyptiläinen mies kysyi siellä Ahmedilta: ”Rakastatko sinä tätä Saria?”

Imaami antaa neuvoja nuorelle parille.

Ahmed sanoi rakastavansa. ”No miksi ette sitten mene naimisiin?” Islamilaisten mielestä ei pitkä seurustelu ole hyväksi.

Pian oli ympärillä paljon ystäviä. Koko joukko lähti soittamaan imaamille, islamilaisten sielunpaimenelle. Nyt oli mahdollisimman pian järjestettävä vihkiminen. Edessä olivat Sarin ja Ahmedin häät. Eikä kumpikaan epäröinyt.

Lainapuvussa vihille

Sarin ja Ahmedin häitä valmisteltiin vauhdilla. Kolmen päivän kuluttua kaikki oli valmista. Sari puettiin ystävilta lainattuun pukuun. Morsian vietiin häätaloon autolla, joka oli koristeltu kukkaseppelein.

Häähuoneen lattiaa peittivät itämaiset matot. Kaikkialla oli

tyynyjä ja matalia pöytiä. Kengät riisuttiin pois jalasta, hääpari istui lattialle. Seremonia alkoi.

— Sanoimme nimemme ja sitten alkoi arabian kielinen seremonia: rukouksia, kumarruksia, hiljaista mutinaa. Imaamin vaimo osasi englantia ja hänen huuliotaan tarkkaillen tiesin, mitä imaami sanoi. Vihkimisen aikana sain uuden, arabiankielisen nimen. Nimi löytyi omasta suvustani. Minusta tuli Leyla eli Leila, isoäitini mukaan, Sari kertoi.

Arabiankielinen seremonia jatkui. Sen päätökseksi vaihdettiin sormuksia. Sari Isakssonista tuli virallisesti egyptiläisen Ahmed Rashdi Abd- El-Hamid Alin puoliso. Sari käyttää edelleen nimeä Sari Isaksson.

Perhe Isaksson-Ali valitsi asuinpaikakseen Suomen. Se oli molempien yhteinen toive.

-LT- ■

Kuortaneen kirkon pihalla tutustuttiin sotasankareiden muistomerkkiin.

Liikunnan iloa Kuortaneella

Liikuntaleirillä kukaan ei jäänyt paikoilleen istumaan. Kuortaneella jokainen lähti liikkeelle. Aivan uusiakin asioita uskalsimme yrittää. Välimäen Rauha innostui lannevanteen pyörittämisestä ja Paanasen Martti innostui punnertamaan leiriolympialaisten punnerruskilpailun voittoon.

Sulosen Vilho ratsasti kuin olisi ikänsä istunut hevosen selässä. Minäkin pääsin hevosen satulaan ja ratsastin ensimmäistä kertaa elämäni aikana.

Kuurosokeiden liikuntakurssia vetivät aluesihteerit Airi ja Mirja. Kurssipaikka oli Kuortaneen Urheiluopisto. Mukana oli 11 kuurosokeaa tulkkeineen ja ohjaajineen.

Leiriolympialaisissa mestariksi

Yksi liikuntaviikon kohokohta oli leiriolympialaiset suuressa Kuortane-hallissa. Kilpailujen lajit tosin olivat hieman erilaiset kuin olympialaisissa yleensä: painojen arviointi, tarkkuuskävely ja linkopallo. Miehet kilpailivat punnerruksessa ja naiset pyörittivät lannevannetta.

Tulokset

Painojen arviointi, miehet:

1. Oiva Maksimainen
2. Vilho Sulonen
3. Martti Paananen

Painojen arviointi, naiset:

1. Eija Hiltunen
2. Seija Pirhonen
3. Anna-Liisa Huhtala

Linkopallo, miehet:

1. Vilho
2. Martti
3. Oiva
4. Paavo Korhonen

Linkopallo, naiset:

1. Seija
2. Liisa Hämäläinen
3. Eija

Tarkkuuskävely, miehet:

1. Oiva
2. Martti
3. Kari Lerne
4. Kari Rantatalo

Tarkkuuskävely, naiset:

1. Eija
2. Anna-Liisa
3. Seija
4. Rauha Välimäki

Lannevanne:

1. Liisa
2. Anna-Liisa
3. Eija

Punnerrus:

1. Martti
2. Vilho
3. Oiva
4. Paavo

Lisäksi leikkimielinen raati antoi seuraavat tunnustuspalkinnot:

Innokkuus ja aktiivisuus: Rauha Välimäki

Viikon viisas ajatus: Kari Rantatalo

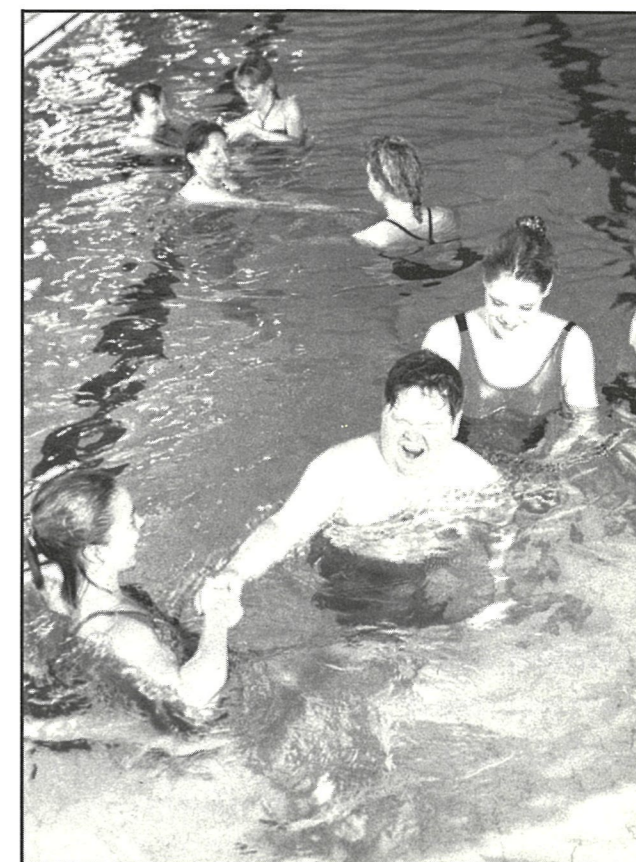
Viikon yritteliäs: Kari Lerne

Viikon suurmies: Paavo Korhonen

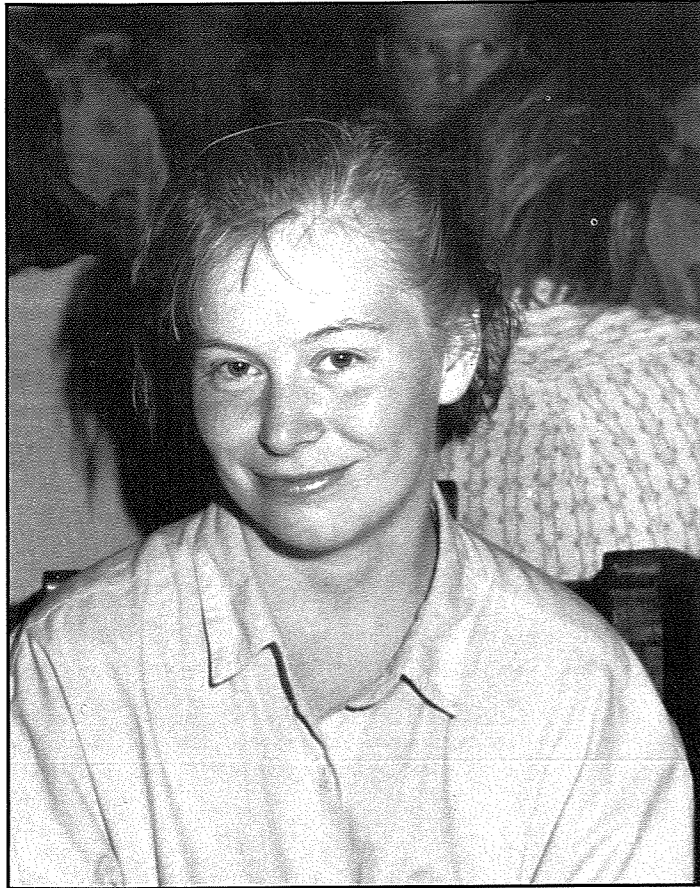
-LT- ■

Tarkkuuskävelijä Kari Rantatalo.

Kari Lerne uima-altaassa tyttöjen kanssa.

Ilona Kaartti

Usko antaa voimia

Ilona Kaartti on kotoisin Säynätsalosta Jyväskylän läheltä. Hän on hoikka, ristiverinen ja kiharattukainen. Hänellä on iloiset nauravat silmät.

Ilona on Lapin aluesihteerin viransijaisena jo toisen kerran.

Vaikka viransijaisuus päättyy vuoden lopussa, Ilonalla on Lappiin pidempiaikainen kiinnitys — kultasormus vasemmassa nimettömässä.

Millainen koulutus Sinulla on?

— Minulla on diakonin koulutus, hankittu Pieksämäellä. Viittomakielen olen oppinut lapsena, koska minulla on kuurot vanhemmat.

Millainen luonne Sinulla on?

— Olen työssä iloinen ja rauhallinen. Vapaa-aikana olen joskus äkkipikainen.

Mitä harrastat?

— Pidän ulkoilusta ja juoksemisesta. Toinen mieluisa harrastus on käsityöt ja tällä hetkellä kodin sisustus.

Mikä Sinut sai hakeutumaan Lappiin?

— Halusin rauhalliseen paikkaan. Olen viihtynyt täällä ja tänne aion jäädä, kun viransijaisuus päättyy vuoden lopussa. Tuleva elämäkumppanini asuu Länsi-Lapissa, Sieppijärvellä.

Mikä on päivittäinen voimanlähteesi?

— Usko Jumalaan auttaa. Ei ole niin kova huoli huomista. Ja kun muistaa aamulla hymyillä, niin koko päivä menee paremmin. -RK- ■

KUUKAUDEN KASVO

Oiva on onnellinen mies

Oiva Maksimaisen seurassa tulee pakostakin hyvälle tuulelle. Oivan nauru on herkässä. Hän osaa nauraa maailman asioille. Hän osaa nauraa jopa itselleen.

”Karjalaiset ihmiset ovat aina olleet tyytyväisiä osaansa”, Oiva sanoo. Tyytyväisyys — se on suurin onni maan päällä.

Millainen mies olet, Oiva?

— Olen sympaattinen, mukava. Olen huumorintajuinen. Ajattelen paljon, suunnittelen ja ideoin. — Oiva päästää makeat naurut päälle.

Mitä suunnittelet?

— Kotona voi joku paikka olla rikki, vaikkapa oven sarana. Mietin, miten sen korjaisin. Tunnustelen virheellistä kohtaa sormella. Sormi on minun ”professorini”. Se tietää kaiken.

Sanoit, että tuntoaisti on Sinulle tärkeä.

— Kyllä. Uskon että melkein kaikki ihmiset osaavat

kommunikoida tuntoaistin avulla, jos vain tahtovat. Viikon kestäväällä liikuntaleirillä tapasin paljon nuoria, jotka ohjasivat meitä vesivoimistelussa, salivoimistelussa sekä ulkoliikunnassa. Käsien avulla ymmärsimme toisiamme.

Millaista työtä teet?

— Teen työtä käsilläni. Olen hieroja, yksityisyrittäjä.

Oiva sanoo, että hän on ”kauppaneuvos”. Siihen tulkki, Mauri, lisää, että kauppaneuvos tarkoittaa samaa kuin ”laiska mies”. Oiva nauraa makeasti.

Minkälaisia harrastuksia Sinulla on?

— Kävelen ulkona ja poljen kuntopyörää. Näin pysyn hyvässä kunnossa. Pelaan shakkia ja kuulun Palvelutalon shakkerhoon. Lisäksi harrastan tanssimista ja matkailua. Olen käynyt ulkomailla 12 kertaa. Myös maailman tapahtumat kiinnostavat. Luen pistelehtiä. Vaimo lukee minulle paljon.

Miten asut?

— Muutin kolme vuotta sitten Tampereen Palvelutaloon. Siellä on hiljaista ja rauhallista. Vaimollani ja minulla on 64 neliön kaksio. Pienessä puutarhassa kasvavat kukat, vadelpensaarit ja raparperit. Puutarhakeinussa istuessa on mukava haistella kesän tuoksua. -LT- ■

Kerttu ja Kalevi — onnelliset.

Seija Troyano

Rakkautta ja lainvoimaa

Kuopion kerhossa oli paljon ohjelmaa huhtikuussa. Oli kihlapari, poliisi sekä yllätysvieraita Joensuusta, Tampereelta ja Saarijärveltä.

Kerttu Karvonen Kuopion kerhosta ja Kalevi Kuikanmäki Jyväskylän kerhosta olivat äskettäin kihlautuneet. Onnittelimme heitä kauniilla kukkakimpulla. Kimpussa oli vaaleanpunaisia ruusuja ja valkoisia freesioita.

Kerttu ja Kalevi näyttivät onnellisilta istuessaan vierekkäin. He kertoivat tavanneensa noin vuosi sitten. Tapaamista seurasi kirjeenvaihto ja nyt Kertun sormessa kiilteli kihlasormus.

Olimme kaikki iloisia heidän onnestaan. Valokuvaa varten Kalevi-sulhanen moiskautti hellän suukon Kertun poskelle.

Poliisin vierailu

Juuri kun olimme onnitelleet kihlaparia, sisään tuli ylikonstaapeli Keijo Karhunen. Leikkimielisesti totesimme, että kihlauksesta tulee nyt todella lainvoimainen!

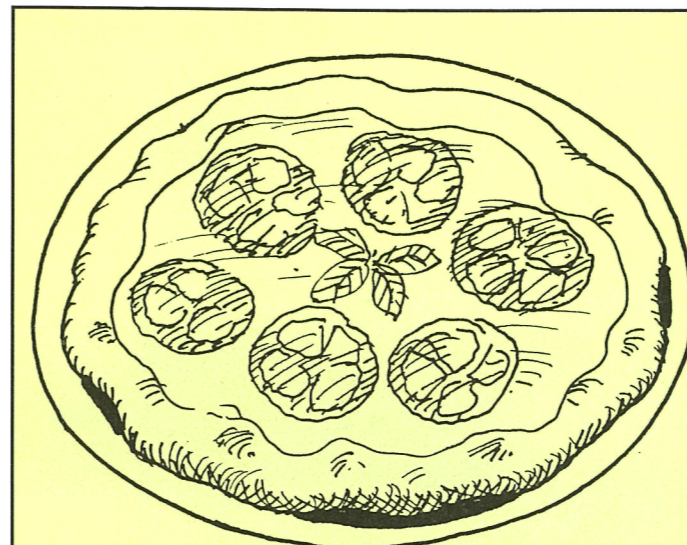
Hän kertoi, millaista on poliisin työ. Ei ole olemassa kahta samanlaista päivää; joka päivä tapahtuu satoja erilaisia asioita.

Keijo Karhunen kutsui kuurosokeat tutustumaan Kuopion poliisilaitokseen. — Tarvittaessa sieltä löytyy yösjakin, mutta paremman aamiaisen saa varmasti kotona, hän sanoi. — Kerholaisia nauratti kovasti.

Pyytäkää rohkeasti apua!

Yksin asuva kuurosokea voi tuntea olonsa todella turvattomaksi. Kylmät väreet kulkevat vieläkin pitkin selkääni, kun muistelen muutaman vuoden takaisia tapahtumia. Murtautuja yritti yöllä sisään asuntooni ja rikkoi postiluukun.

Poliisi toivoo, että tarvittaessa ihmiset pyytisivät rohkeasti apua. — Mutta esille tuli yksi epäkohta: poliisille ei voi soittaa suoraan tekstipuhelimella ja puhelinvälitys voi olla joskus pitkäänkin varattu. Meidän on aktiivisesti vaadittava: tekstipuhelin poliisilaitoksiin! ■

Tomaatteja ja kesäkurpitsaa Piiros: Marke Ritvanen

Kutsu ystävät pizzalle

Pizza on italialaisten kansallisruoka, jota myös suomalaiset rakastavat. Pizza tehdään niinkuin tuttu marjapiirakka: ensin tehdään taikinasta pohja.

Pohjan päälle, täytteeksi, voi panna melkein mitä vain: makkaraa tai kinkkua, tuoretta tai tölkkikalaa, pakastettuja tai säilöttyjä kasviksia sekä mausteita ja juustoa.

Italialaisten mielestä pizzan kolme tärkeintä asiaa ovat tomaatti, juustoraaste sekä oregano-mauste. Pizzan valmistaminen on helppoa. Kutsu ystäväsi kylään, pizzalle. Juomaksi voit tarjota olutta, kotikaljaa tai teetä.

Tonnikalapizza

Pohja

2 desilitraa vettä (noin kahvikupillinen)
20 g hiivaa (yksi hiivapalanen painaa 50 grammaa)
1/2 kahvilusikallista suolaa
1/2 desilitraa öljyä (kaikki ruokaöljyt sopivat)
noin 4 1/2 desilitraa vehnä jauhoja

Täyte

1 tölkki tomaattimurskettä
2 tölkkiä tonnikalaa (veteen tai öljyyn säilöttyä)
1 teelusikallinen valkosipulisuolaa (mauste)
1 teelusikallinen oreganoa (mauste)
5 desilitraa juustoraastetta (tahkojuusto, edamjuusto, oltermanni ja monet muut)

Tee näin:

Sekoita hiiva veteen ja lisää sitten muut aineet. Sekoita hyvin. Paras työväline on oma, puhdas käsi. Pane taikina hetkeksi kohoamaan. Voitele uunipelti. Kaaviloi taikina ohueksi levyksi ja nosta levy pellille. Käännä noin sentin verran reunoja ylöspäin.

Pane pohjan päälle ensin tomaattimurske ja levitä tonnikalaa tasaisesti pohjalevyille. Ripottele pinnalle mausteet sekä lopuksi juustoraaste. Paista 250 asteen lämmössä noin 10–15 minuuttia. ■

Ystävän käsivarteen on hyvä nojata. Sirpa ja Kari Kuortaneen kurssilla.

Ystävyys

Mitä ystävältä odotetaan? Kuka on ystävä? Voiko ystävyyttä luokitella? Voiko vetää rajaa, kuka on ystävä ja kuka tavallinen tuttava?

Tällaisia kysymyksiä ei usein ajatella vakavasti loppuun asti. Mutta onko sellainen pohdinta edes tärkeää? Eikö riitä, että ystävään voi luottaa ja ystävä voi luottaa sinuun.

Ystävyteen sisältyy paljon; huumorintajua, joustavuutta, samankaltaisuutta, kykyä sietää toista silloinkin, kun päivä tuntuu itsestä harmaalta ja ikävältä.

Minulla on kummallinen työkaveri. Olen suuttunut sekä loukannut häntä usein, mutta silti hän sanoo aina iloisesti: ”No terve, onpa kiva nähdä sinua jälleen.” ■

Pekka Juusola

Onnen olemus

Sunnuntai aamu — istun keittiössä juomassa kahvia. Katselen tien toisella puolella olevia puita. Näyttää tuulevan, vaikka aurinko paistaa. Lenkille — ulos kävelemään. Kävelen vastatuuleen, poskia pistelee. Ajatukset nauttivat vapaudesta, jalat vievät eteenpäin.

Olen onnellinen kävellessäni hiljaisella tiellä. Käännyin tuosta oikealle — pitää varoa autoja.

Varovainen vilkaisu oikealle ja vasemmalle. Ei tule autoja, yli vaan. Jännittäen, jos sittenkin tulee...

Onnellisesti tien toisella puolella. Jatkan kävelemistä taas monta kilometriä. Nyt ei tarvitse välittää autoista, on turvallista.

Mietin eilistä päivää, sen tapahtumia. Kelaan asioita moneen kertaan, panen niitä järjestykseen päässäni. Huomaan miten aurinko paistaa ja jalat liikkuvat konemaisesti. Mietin mistä johtuu tarve päästä liikkumaan.

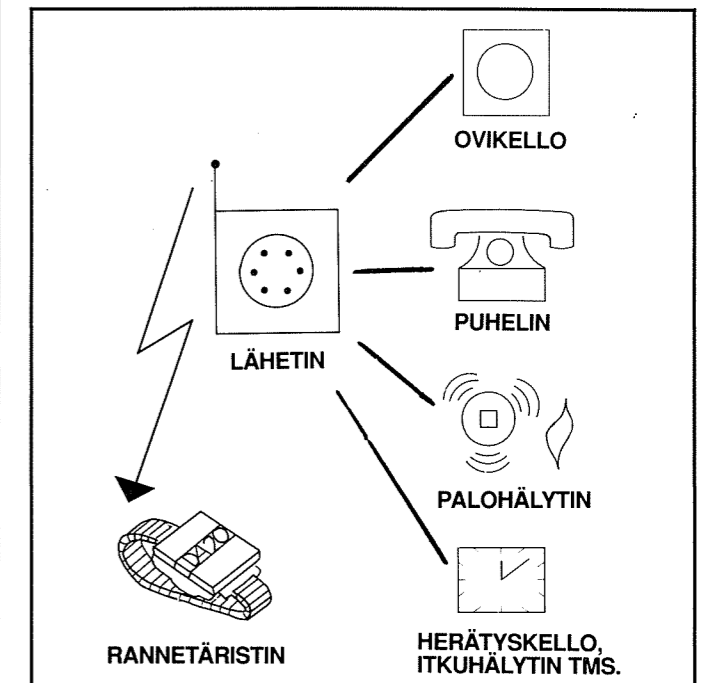
Siinä se, hetki itselle, hetki ajatuksille, hetki ruumiille. Sanotaan, että ”terve sielu terveessä ruumiissa”. Hyväkuntoisena sietää paremmin paineita ja jaksaa paljon asioita.

Onni on siinä, että olen itseni kanssa kahden. Koen iloa siitä vapaudesta, joka luonnossa on. Olen pieni osa luontoa, niinkuin kasvit, kukat ja ruoho. Aurinko auttaa iloitsemaan ja nauramaan. Myrsky rauhoittaa, mutta myös opettaa, että ihminen on pieni ja voimaton. Pilvisellä säällä on itsekkin vähän vaisu. Luonto on vaihteleva, niinkuin ihminenkin; tunteet vaihtelevat.

Onnellista on olla olemassa, huomata tunteellisuutensa. Huomata elävänsä tässä ja nyt, yhdessä luontoäidin kanssa. — Voiko onni olla enemmän? ■

Pirkko Virtanen

AJANKOHTAINEN APUVÄLINE

Langaton hälytinkeskus

Langaton hälytinkeskus DA20 on tarkoitettu kuulovammaisille. Laitteeseen kuuluu rannetäristin ja lähetin, joka voidaan liittää ovikelloon, puhelimeen, palohälyttimeen tai vaikka herätyskelloon.

Rannetäristin muistuttaa miesten rannekelloa. Se toimii kolmella nappiparistolla. Jokaisella hälytyksellä on oma, helposti tunnistettava äänensä. Käyttäjä voi liikkua vapaasti huoneistossa, parvekkeella tai pihalla. Hälytys toimii noin 15 metrin etäisyydelle lähettimestä.

DA20 hälytinkeskus on helppo asentaa. Laite on suunniteltu ja valmistettu Suomessa. Sen hinta on 2 900 mk. Lisäksi tulevat asennuskustannukset. Laitetta myy **Davox Oy.** ■